Αποκρυφισμός στα σχολεία (Κωνσταντίνα Αλεβίζου, ιατρός Βιοπαθολόγος)

Categories : ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Date : 27 Φεβρουαρίου, 2020

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΣΤΗΝ ΗΜΕΡΙΔΑ "ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ: Ο ΠΡΟΣΗΛΥΤΙΣΜΟΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ" (11/1/2020)

Στήν εἰσήγηση αὐτή θά δοῦμε ἐνημερωτικά **πῶς εἰσάγεται ὁ ἀποκρυφισμός στά σχολεῖα**· πρός τό παρόν μέ δυό κυρίως τρόπους, μέσῳ τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν καί μέσῳ τῶν προγραμμάτων ἀγωγῆς ὑγείας.

Ὁ **Ἀποκρυφισμός** ὅπως δηλώνει καί ἡ ἴδια ἡ ἐτυμολογία τοῦ ὅρου, εἶναι ἡ μελέτη τοῦ «κεκρυμμένου», τοῦ ἀποκρύφου, τῆς ἀπόκρυφης γνώσης καί συγκεκριμένα τῶν θεωρουμένων ἀποκρύφων δυνάμεων τῆς φύσεως πού δέν μποροῦν νά ἐξηγηθοῦν πλήρως ἐπιστημονικά (1).

Οἱ ἀποκρυφιστικές τεχνικές ἔχουν σκοπό νά ἐνεργοποιήσουν ἀπόκρυφες δυνάμεις, πού κατά τούς ὀπαδούς τους, βρίσκονται μέσα στόν ἄνθρωπο. Τέτοιες τεχνικές εἶναι αὐτές τῶν ἀνατολικῶν θρησκειῶν, ὅπως ἡ γιόγκα, ὁ διαλογισμός, διάφορες τεχνικές

αὐτοεμπειρίας καί ἀναγέννησης καί πνευματιστικές τεχνικές (2). Στίς ἐν λόγῳ πρακτικές συγκαταλέγονται ἡ μαγγανεία, ἡ μαγεία, ἡ ἑβραϊκή καμπάλα κ.ἄ.

Στά σχολεῖα παρουσιάζονται μέσα ἀπό τό ΜτΘ οἱ τεχνικές τῶν ἀνατολικῶν θρησκειῶν γιόγκα**,** διαλογισμός**, ἐνῶ μέ προγράμματα ἀγωγῆς ὑγείας ὑλοποιοῦνται καί τίθενται σέ ἐφαρμογή**.

Ἄς δοῦμε πῶς **τά παιδιά γνωρίζουν τόν ἀποκρυφισμό μέσα ἀπό τό ΜτΘ ὄχι ὡς κάτι ἐπικίνδυνο ἀλλά ὡς κάτι διαφορετικό, θελκτικό καί ἐνδιαφέρον**.

Α΄Γυμνασίου

Λατρευτικές πρακτικές του βουδισμού

Β΄Γυμνασίου

Ινδουιστικοί θεοί

Πολλά χέρια, πολλά πρόσωπα

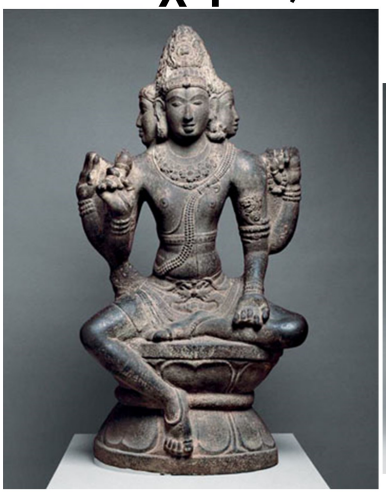

Β΄Γυμνασίου

Οι τρεις δρόμοι της λύτρωσης

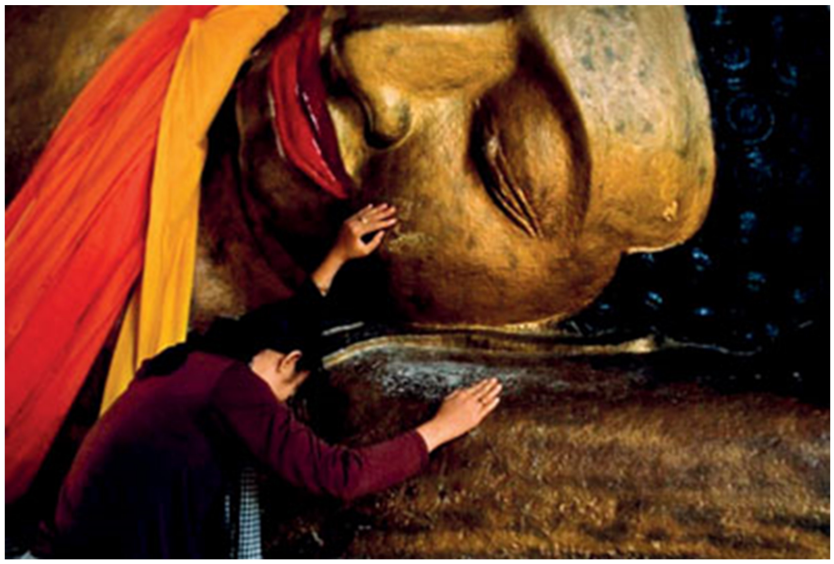

Συγκεκριμένα: Στήν **Ε΄δημοτικοῦ** στά τρία πρῶτα κεφάλαια **ἀναφέρονται οἱ ἀνατολικές θρησκεῖες πολύ ὡραιοποιημένες**. Στήν 1η θεματική ἐνότητα μέ τίτλο «Μαθητές καί Δάσκαλοι», μετά τόν Χριστό, ἀναφέρονται καί οἱ δάσκαλοι ἄλλων θρησκειῶν ὅπως ὁ Βούδας, ὁ Λάο Τσέ κ.ἄ. καί δίπλα στή φωτογραφία τους ὑπάρχει ἕνα ὅμορφο ἀπόφθεγμα ἀπό τίς διδαχές τους γιά νά φανεῖ τό «μεγαλεῖο» ὅπως θεωροῦν αὐτῶν τῶν μεγάλων δασκάλων. Βλέπετε στή διαφάνεια δυό ἀπό τούς δασκάλους ὅπως ἀκριβῶς παρουσιάζονται στό βιβλίο. Στή δεύτερη θεματική ἐνότητα ἀναφέρεται ἡ βασική διδασκαλία τῶν τεσσάρων μεγάλων θρησκειῶν καί οἱ νόμοι πού τίς διέπουν πάντα γεμάτοι σοφία. Οἱ διαφάνειες εἶναι ἀπό τό βιβλίο. Στήν 3η θεματική ἐνότητα μέ τίτλο «Νηστεία καί ἄσκηση στίς ἄλλες θρησκεῖες τοῦ κόσμου» ἀναφέρεται καί ἡ λύτρωση πού προσφέρει ἡ ἄσκηση—γιόγκα στόν ἰνδουϊσμό. Στόν Βουδισμό δίνεται ἔμφαση στόν διαλογισμό, τήν περισυλλογή καί τόν αὐτοβυθισμό πού ὅπως λέει τό βιβλίο, βοηθάει τόν πιστό νά φτάσει στήν αὐτοσυνειδησία. Προϋπόθεση γιαυτό εἶναι ἡ ὑπακοή σέ πεπειραμένο δάσκαλο (3).

Γιά νά ἐπιτευχθοῦν οἱ στόχοι τῶν νεοεποχητῶν σχεδιαστῶν πέραν τοῦ ἐντυπωσιακοῦ ὑλικοῦ, εἰκόνων, ποιημάτων, τραγουδιῶν, κειμένων χρησιμοποιεῖται καί ὁ βιωματικός τρόπος μέσῳ τῶν λεγομένων δραστηριοτήτων. Στίς δραστηριότητες τῆς ἐνότητας αὐτῆς, καλοῦνται οἱ μαθητές νά χωριστοῦν σέ ὁμάδες καί νά

παρουσιάσουν τρόπους ἄσκησης σέ ἄλλες θρησκεῖες, μέ ἄλλα λόγια, νά παρουσιάσουν τή γιόγκα καί τό διαλογισμό. Ὅλα αὐτά συμβαίνουν στά παιδάκια τῆς Ε΄ δημοτικοῦ (3).

Στήν **ΣΤ΄Δημοτικοῦ** γίνεται λόγος γιά τά σύμβολα καί τά ἱερά βιβλία ἄλλων θρησκειῶν. Στίς δραστηριότητες τοῦ κεφ. διαβάζουμε: "Συλλέξτε καί σχεδιάστε σύμβολα ἀπό ἄλλες θρησκεῖες ἤ φιλοσοφικές ἀναζητήσεις: γιά παράδειγμα ὁ τροχός τῆς ζωῆς μάνταλα (μάνταλα εἶναι ἕνα πνευματικό καί τελετουργικό σύμβολο τοῦ Ἰνδουϊσμοῦ καί Βουδισμοῦ). Δημιουργῆστε ἕνα κολλάζ εἰκόνων μέ σύμβολα θρησκειῶν. Σκοπός εἶναι νά ἀπεικονίσετε τήν ἁρμονική συνύπαρξή τους".

Στό **γυμνάσιο** γίνεται μία πολύ καλή **κατήχηση στίς ἀνατολικές θρησκεῖες**.

Στό βιβλίο τῆς **Α΄ Γυμνασίου** στή θεματική ἐνότητα Θρησκευτικές ἀναζητήσεις καί ἐμπειρίες τῆς μακρινῆς Ἀνατολῆς, **οἱ ἀνατολικές θρησκεῖες παρουσιάζονται πολύ θελκτικά**. Διαβάζουμε ἀπό τήν εἰσαγωγή: «*Θρησκευτικές ἀντιλήψεις καί πρακτικές ἀπό τή μακρινή Ἀνατολή, ὅπως ἡ γιόγκα, τό φένκ σούι, τό γίνκ καί γιάνκ, τά τελευταῖα χρόνια ἦρθαν στήν Εὐρώπη καί συχνά οἱ ἄνθρωποι γύρω μας μιλοῦν γι' αὐτές. Ὁ πολύχρωμος, ἐξωτικός κόσμος τῶν θρησκειῶν τῆς Ἀνατολῆς βρίσκεται πιά δίπλα μας! Σέ αὐτόν τόν κόσμο θά ταξιδέψουμε στήν τελευταία θεματική ἐνότητα τῆς φετινῆς χρονιᾶς*». Καί στή συνέχεια τό βιβλίο θρησκευτικῶν ἐξηγεῖ γιατί οἱ θρησκεῖες τῆς Κίνας ἔχουν μεγάλη ἀπήχηση. Διαβάζουμε: «*Ἐξηγοῦν στούς πιστούς τους πῶς νά καταπολεμοῦν τά πάθη, τίς ἐπιθυμίες, τίς ἀγωνίες καί τά ἄγχη τους. Γι' αὐτό, ἴσως οἱ «ἀνατολικές» διδασκαλίες ἀγγίζουν ὅλο καί περισσότερους ἀνθρώπους σέ ὅλο τόν κόσμο. Αὐτός εἶναι ἕνας παραπάνω λόγος νά ἀσχοληθοῦμε μαζί τους*». Καί μετά ξεκινάει μία **κατήχηση στόν Ἰνδουϊσμό**, μέ τά ἱερά κείμενα καί τίς παραδόσεις του καί κυρίως ἀνάλυση καί ἐργασίες γιά τούς δημοφιλεῖς θεούς, οἱ ὁποῖοι κατά τούς συγγραφεῖς τοῦ βιβλίου εἶναι «*ἀγαπητοί σέ ὅλους*» καί «*ἡ ἐξάπλωσή τους ἀποδεικνύει τόν πλοῦτο τοῦ ἰνδικοῦ πολιτισμοῦ*». Ὡστόσο, γιά νά μήν παρεξηγηθοῦν οἱ Ἰνδοί σχετικά μέ τήν πολυθεΐα τους συνεχίζει τό βιβλίο καί λέει ὅτι «*ὅσους θεούς καί ὅσες θεές κι ἄν λατρεύει ὁ Ἰνδός, ταυτόχρονα πιστεύει σέ ἕναν ὑπέρτατο θεό, σέ μία ἀπόλυτη ἀλήθεια*». Ἀναλύεται μετά ὁ διαλογισμός ἡ ἱερή συλλαβή «*ὤμ*» καί οἱ μυστικές ρήσεις (μάντρας) πού χρησιμοποιεῖ ὁ διαλογιζόμενος, τά μάνταλα καί γιάντρα στά σχέδια τῶν ὁποίων ὁ διαλογιζόμενος στοχάζεται καί μέ ὅλα αὐτά προσπαθεῖ νά πετύχει τή λύτρωση, νά σταματήσει δηλαδή τή συνέχιση τῶν γεννήσεων καί τῶν θανάτων. Στή συνέχεια ἀναλύονται ὁ ποταμός Γάγγης, ἱερά ζῶα, γιορτές, ἀποδημίες, ἀναφέρεται καί ἡ γιορτή τῶν χρωμάτων Holi πού ὅπως σωστά ἐξηγεῖ τό βιβλίο εἶναι «*Ἀνοιξιάτικη γιορτή πού σχετίζεται μέ τόν Κρίσνα καί τήν ἀπαλλαγή ἀπό τούς δαίμονες*». Εἶναι ἡ γνωστή γιορτή πού ἔχει γίνει τά τελευταῖα χρόνια τῆς μόδας καί στή χώρα μας καί **δυστυχῶς συμμετέχουν πάρα πολλοί ὀρθόδοξοι νέοι**. Μία σελίδα ἀφιερώνεται στό βίο καί τή διδασκαλία τῆς γκουρού Anandamayi Maa, ἡ ὁποία «*μετέδιδε στούς ἀνθρώπους τή γνώση πού εἶχε ἀποκτήσει*

μέσῳ τῆς ἐμπειρίας της...». Καί μετά συνεχίζει τό βιβλίο γιά τόν **βουδισμό**. Ἐκτίθεται ἡ ἱερή γραμματεία του ὡς «*μία ἀπέραντη περιοχή μία ὁλόκληρη βιβλιοθήκη κειμένων, προϊόν ἐπίμονου καί διεισδυτικοῦ στοχασμοῦ*». Γίνεται λόγος γιά τόν διαλογισμό καί αὐτοβυθισμό ὡς λατρευτικές πρακτικές. Παρουσιάζεται ὁ βίος καί τά ἀποφθέγματα τοῦ Βούδα σά νά πρόκειται γιά κάποιον μεγάλο ἅγιο. Οἱ σελίδες 152-154 ἀποτελοῦν **ἀνοιχτή προπαγάνδα ὑπέρ τῶν ἀνατολικῶν θρησκειῶν** ἀνοίγοντας τήν ὄρεξη στούς μικρούς ἐφήβους, προκαλώντας τους τήν περιέργεια καί τόν κίνδυνο νά «ψαχτοῦν» γιά ἄλλους, ἐξωτικούς δρόμους (3).

Στό βιβλίο θρησκευτικῶν τῆς **Β΄ Γυμνασίου** ἡ τέχνη στόν Ἰνδουϊσμό παρουσιάζεται ὄμορφα καί πολύ θετικά ...ἀποσκοπώντας ὅπως ἀναφέρει τό βιβλίο, νά ὁδηγήσει τόν πιστό στήν κοινωνία μέ τό θεῖο. Γιά νά δικαιολογηθοῦν οἱ τερατομορφές τῶν ἰνδικῶν θεοτήτων, ἀναλύονται διεξοδικά οἱ συμβολισμοί τῶν πολλῶν χεριῶν καί κεφαλιῶν τους ὡς ἔνδειξη μεγάλης θεϊκῆς δύναμης καί δυνατοτήτων. Ἀκολουθεῖ καί σέ αὐτή τήν τάξη ἡ ἰνδουϊστική διδασκαλία γιά τό Ἄτμαν καί τό Κάρμα καί πῶς φτάνουμε σύμφωνα μέ τούς ἰνδουϊστές στή λύτρωση μέσα ἀπό τήν ἀφοσίωση καί τήν ἀγάπη. Στή συνέχεια ἀκολουθεῖ ἡ Βουδιστική διδασκαλία πού φαντάζει καί αὐτή σοφή μέ τόν σεβασμό της γιά ὅλα τά πλάσματα καί τίς διδασκαλίες τοῦ βούδα στό βιβλίο πού ὀνομάζεται «*ἡ ἀλήθεια σέ στίχους*» (3).

Στό βιβλίο τῆς **Γ΄ Γυμνασίου** στή στάση τῶν θρησκειῶν ἔναντι τοῦ κακοῦ μετά τό Ἰσλάμ γίνεται λόγος γιά τή λύτρωση στόν Ἰνδουϊσμό μέσῳ τῆς ἀνακύκλησης τῶν ψυχῶν (σαμσάρα) γιά τό κάρμα καί τόν σκοπό τῆς γιόγκα, ἐνῶ παρατίθεται πάλι ἡ διδασκαλία τοῦ Βούδα, ὁ ὁποῖος προτείνει τό σβήσιμο κάθε ἐπιθυμίας μέσω τοῦ ὀκταπλοῦ μονοπατιοῦ πού ὁδηγεῖ στή Νιρβάνα (3).

Στό Λύκειο συνεχίζεται ἡ προπαγάνδα τῶν ἀνατολικῶν θρησκειῶν καί μάλιστα στή **Β΄ Λυκείου** προβάλλονται ὁμοιότητες καί διαφορές τῆς προσευχῆς στήν ὀρθόδοξη πίστη μας καί τῆς τεχνικῆς τοῦ διαλογισμοῦ καί τῆς γιόγκα. Σύμφωνα μέ τό βιβλίο καί οἱ δυό ἐπιζητοῦν τήν ἕνωση μέ τό θεῖο καί μποροῦν νά χαρακτηριστοῦν ὡς μορφές μυστικισμοῦ. Ὑπάρχουν ὅμως καί διαφορές ...ἡ ἕνωση τοῦ νοῦ τοῦ γιόγκι μέ τό θεῖο εἶναι ὁ συνηθέστερος σκοπός τοῦ γιόγκι. Ἡ συμμετοχή τοῦ ἀνθρώπου στή βασιλεία τοῦ Θεοῦ μέσω τῆς ἕνωσης μέ τόν Χριστό εἶναι ὁ τελικός σκοπός τοῦ ἡσυχασμοῦ. Τό βιβλίο μέ αὐτόν τόν τρόπο **δημιουργεῖ πολύ μεγάλη σύγχυση**. Ἐπιπλέον γίνεται ἐπανάληψη τῆς κατήχησης τῶν ἀνατολικῶν θρησκειῶν πού ἔχει προηγηθεῖ στίς προηγούμενες τάξεις ὅπως βλέπετε στίς διαφάνειες (3).

Στήν **Γ΄ Λυκείου** στή σελ. 27 ὑπάρχει μία διήγηση πού **ἐκθειάζει τήν αὐτοπυρπόληση ἑνός γιόγκι** ὁ ὁποῖος ὑποτίθεται εἶχε γίνει φίλος τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου, ὅταν εἶχε φθάσει στήν Ἰνδία. Διαβάζω ἀπό τό τέλος : Ὁ Καλανός (τό ὄνομα τοῦ γιόγκι) «*...ἀνέβηκε στό σωρό τῶν ξύλων καί κάθισε σέ στάση «yoga» διαλογιζόμενος. Καί ἐνῶ οἱ σάλπιγγες ἠχοῦσαν... ὁ σοφός ἀσκητής ζωσμένος ἀπό τίς*

φλόγες ἔμενε ἀτάραχος ὥσπου ἀποτεφρώθηκε. Ὁ Ἀλέξανδρος καί οἱ πολεμιστές του ἔμειναν ἔκπληκτοι... καί θαύμασαν τό ψυχικό μεγαλεῖο τοῦ τέκνου τῆς ἰνδικῆς γῆς πού ἀρνήθηκε τή δόξα καί τά ἀγαθά τοῦ κόσμου γιά νά εἰσέλθει μέ τό θάνατό του σέ ἀνώτερη, ὅπως πίστευε μορφή ζωῆς». Καί σέ αὐτή τήν τάξη ἔχουμε ἐπανάληψη στή σελ. 29 περί κάρμα, στήν 65 περί Ἄτμαν τοῦ μεγάλου Τάο, ἱστορία τοῦ Βούδα (3).

Εἶναι λοιπόν σαφές ὅτι τά ἀνατολικά θρησκεύματα **παρουσιάζονται μέ τρόπο ἑλκυστικό**, καί μέ πολλές ἐπαναλήψεις ἀπό τάξη σέ τάξη. **Δημιουργοῦν πλήρη σύγχυση** καί εἶναι πολύ πιθανή ἡ ἐμπλοκή κάποιων παιδιῶν σέ γκουρουϊστικές ὁμάδες. Αὐτό ἔχει μία αἰτία.

Ἡ **θεολόγος κ. Ἑλένη Βασσάλου** ὑπεύθυνη τοῦ γραφείου αἱρέσεων τῆς ΠΕΘ σέ εἰσήγηση πού ἔκανε σέ ἡμερίδα τῆς ΕΣΤΙΑΣ ΠΑΤΕΡΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ τό 2016 ἀπεκάλυψε ὅτι τό νέο πρόγραμμα σπουδῶν τοῦ μαθήματος τῶν θρησκευτικῶν κατευθύνεται ἀπό τήν ἰαπωνική βουδιστική ὀργάνωση Arigatou. Ἡ Arigatou τό 2000 ἐγκαινίασε τό «Παγκόσμιο Δίκτυο θρησκειῶν γιά παιδιά» καί τό 2004 δημιούργησε τό «Συμβούλιο Διαθρησκειακῆς ἠθικῆς ἐκπαίδευσης γιά παιδιά» πού θά ἀνελάμβανε τό ἔργο τῆς συγγραφῆς καί τῆς ὑλοποίησης τῶν διαθρησκειακῶν καί διαπολιτισμικῶν προγραμμάτων στά μικρά παιδιά. Στά σεμινάρια γιά τό νέο πρόγραμμα πού ἔγιναν στό Διορθόδοξο Κέντρο τῆς Μονῆς Πεντέλης ὑπό τήν αἰγίδα τοῦ ΙΕΠ ἦταν προγράμματα τῆς Arigatou καί ἐκεῖ, ὅπως γράφεται στήν ἱστοσελίδα τῆς ὀργανώσεως, οἱ συμμετέχοντες ἐκπαιδευτικοί ἀσκήθηκαν στόν διαλογισμό (3).

Ἀπό τό ΜτΘ λοιπόν πού τά παιδιά μαθαίνουν τή θεωρία τῶν ἀνατολικῶν θρησκειῶν **περνᾶμε στήν πράξη μέ τά προγράμματα ἀγωγῆς ὑγείας**. Τά δυό τελευταῖα διδακτικά ἔτη 2018-19 καί 2019-20 προγράμματα ἀγωγῆς ὑγείας πού ἔχουν ἤδη ἐγκριθεῖ, **διδάσκουν στήν πράξη τόν διαλογισμό στά παιδιά**, μέ διάφορες μορφές. Στόν θεματικό ἄξονα Προαγωγή Ψυχικῆς Ὑγείας Παιδιοῦ καί Ἐφήβου περιλαμβάνονται οἱ ἑξῆς παρεμβάσεις:

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤ.1 : «Η ΠΥΞΙΔΑ ΤΟΥ ΕΑΥΤΟΥ ΜΟΥ» (ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΥΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ).

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤ.2 : «Η ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΩΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΓΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ» (ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΙΔΟΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΑΘΗΝΑΣ).

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤ.3 : «ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΧΑΛΑΡΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΟΥ ΣΤΡΕΣ» – (ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ).

Ἡ πρώτη καί ἡ τρίτη παρέμβαση **διδάσκουν τόν διαλογισμό** καί τό ὑλικό τῆς 2ης δέν εἶναι πουθενά ἀναρτημένο ὅπως θά ἔπρεπε βάσει νόμου. Στήν 1η παρέμβαση

λοιπόν στήν Γ΄, Δ΄& Ε΄ Δημοτικοῦ, διδάσκεται πιλοτικά ἕνα εἶδος βουδιστικοῦ διαλογισμοῦ, τό «mindfulness» μέ τίτλο «ἡ πυξίδα τοῦ ἑαυτοῦ μου». Τό mindfulness σύμφωνα μέ τούς ὑποστηρικτές του, εἶναι ἕνα εἶδος διαλογισμοῦ ὅπου γίνεται ὁλοκληρωτική ἐπικέντρωση τοῦ μυαλοῦ (full mind) σέ ἕνα σημεῖο (π.χ. στήν ἀναπνοή) χωρίς νά ἀσκεῖται κριτική. Μέ αὐτό τόν τρόπο θεωροῦν ὅτι βοηθάει στή μείωση τοῦ στρές, στή ρύθμιση τῶν συναισθηματικῶν ἀντιδράσεων καθώς καί σέ ἕνα μεγάλο εὖρος παθήσεων. Ὑπάρχει ὅμως καί ἡ ἀντίθετη ἄποψη ἀπό ἔγκυρες ἐπιστημονικές, ἐρευνητικές μελέτες πού ἔχουν δημοσιεύσει τά **ἀρνητικά ἀποτελέσματα τοῦ mindfulness**. Οἱ διάφορες ἐφαρμογές τοῦ mindfulness ἀποτελοῦν σήμερα σημαντική συνεισφορά στή βιομηχανία διαλογισμοῦ δισεκατομμυρίων δολαρίων καί αὐτός εἶναι ὁ κύριος λόγος πού ἀποσιωποῦνται οἱ πολλές του **παρενέργειες**. Ὅμως τά φόρουμ τοῦ Διαδικτύου ἀφθονοῦν ἀπό ἀνθρώπους πού μετά ἀπό πρακτική ἄσκηση τοῦ mindfulness, ἀναζητοῦν βοήθεια, ἐπειδή βιώνουν κρίσεις πανικοῦ, ἀκοῦν φωνές ἤ διαπιστώνουν ὅτι ὁ διαλογισμός ἔχει ἐπιδεινώσει τήν κατάθλιψή τους, ἴσως μετά ἀπό κάποια ἀρχική βελτίωση. Οἱ καταγεγραμμένες παρενέργειες σύμφωνα μέ τά πιό ἔγκυρα ἐπιστημονικά ἰατρικά περιοδικά μπορεῖ νά εἶναι **ψευδαισθήσεις, μανία, ψύχωση, κατάθλιψη ἀκόμα καί αὐτοκτονία** (4).

Στόν ἴδιο θεματικό ἄξονα (Προαγωγή Ψυχικῆς Ὑγείας Παιδιοῦ καί Ἐφήβου) καί γιά ὅλες τίς τάξεις γυμνασίου καί λυκείου ἐγκρίθηκε καί διδάσκεται ἡ παρέμβαση: “ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΧΑΛΑΡΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΟΥ ΣΤΡΕΣ” (ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ) Στήν παρουσίαση διαφανειῶν (P.P) στήν 11η διαφάνεια βλέπουμε νά προτείνονται στίς τεχνικές χαλάρωσης ἐκτός ἄλλων ἡ Θετική Σκέψη, ὁ Διαλογισμός, ἡ Νοερή ἀπεικόνιση ἀλλά καί ἡ Προσευχή. **Ὁ διαλογισμός ὅπως γνωρίζουμε εἶναι βουδιστική καί ἰνδουϊστική πρακτική καί σκοπός του εἶναι νά ἑνωθεῖ ὁ ἄνθρωπος μέ τό θεό ἑαυτό του καί νά ἀντλήσει ἀπό ἐκεῖ τίς ἀπεριόριστες δυνάμεις, πού νομίζει ὅτι βρίσκονται κρυμμένες ἐκεῖ. Αὐτό ἔρχεται σέ πλήρη ἀντίθεση μέ τήν ὀρθόδοξη θεολογία καί πίστη. Ὁ διαλογισμός παρουσιάζει ἐπίσης σοβαρές παρενέργειες σύμφωνα μέ ἔγκριτα ἐπιστημονικά περιοδικά** (5).

Παρόμοια πρακτική μέ τόν διαλογισμό εἶναι καί ἡ **νοερή ἀπεικόνιση** στήν ὁποία γίνεται ἰδιαίτερη ἀναφορά στή συγκεκριμένη παρουσίαση (διαφάνειες 25, 26, 27). Ἀπό ψυχιατρικῆς ἄποψης ἡ νοερή ἀπεικόνιση ἀντί νά βοηθήσει μπορεῖ νά βλάψει κάποιο ἄτομο πού ἀπορροφᾶται ἀπό τόν φαντασιακό του κόσμο καί ὑπάρχει ὁ κίνδυνος κατά τήν διάρκεια τῆς ἀτομικῆς (ὅπως προτείνεται) ἄσκησης νά ἀναδυθεῖ ἐπώδυνο ἤ ἄλλο δύσκολα διαχειρίσιμο συναίσθημα γιά τόν μαθητή, χωρίς νά ὑπάρχει διαθέσιμη ἡ βοήθεια τοῦ εἰδικοῦ ψυχικῆς ὑγείας γιά νά τό διαχειριστεῖ (5).

Ἡ «**θετική σκέψη**» πού βλέπουμε ὅτι ἐπίσης προτείνεται, δέν εἶναι ἁπλά αἰσιόδοξες, παρήγορες ἤ χαρούμενες σκέψεις, ὅπως νομίζουν οἱ περισσότεροι. Εἶναι ἕνα **κίνημα**, πού ἐμφανίζεται ἤδη στόν περασμένο αἰώνα. Τό βασικότερο δόγμα του,

εἶναι ὅτι ἡ σκέψη τοῦ ἀνθρώπου μπορεῖ νά ταυτιστεῖ μέ τήν πράξη· φθάνει νά «περάσει» καί νά κυριαρχήσει στό ὑποσυνείδητο. Τότε ἐνεργοποιοῦνται οἱ ἀπεριόριστες δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου-θεοῦ, πού μεταβάλλουν ὁποιαδήποτε ἀρνητική κατάσταση σέ θετική· ὅλα τά δυσάρεστα καί ἀρνητικά στόν κόσμο καί στόν ἄνθρωπο ἀντιμετωπίζονται μέ θετικές σκέψεις. Τό «εὐαγγέλιο» τῆς θετικῆς σκέψης ὅπως καί τοῦ διαλογισμοῦ, εἶναι αὐτό τοῦ ὄφεως «...καί ἔσεσθε ὡς θεοί...», δηλ.**σώζεστε μέ τή δύναμη τοῦ ἑαυτοῦ σας καί ὄχι μέ τό ἔλεος καί τήν πρόνοια τοῦ Θεοῦ** (6).

Τέλος στήν διαφάνεια 11 μαζί μέ τή θετική σκέψη, τόν διαλογισμό, τή νοερή ἀπεικόνιση, καί τίς λοιπές μεθόδους ἀναφέρεται καί ἡ προσευχή ὡς μέθοδος χαλάρωσης συνεχίζοντας ἔτσι τή **σύγχυση** πού ἔχουν δημιουργήσει τά θρησκευτικά. Σημειώνουμε ὅτι ἡ προσευχή εἶναι τελείως ἄσχετη μέ τίς λοιπές τεχνικές καί κυρίως δέν εἶναι τεχνική. Ὅπως ἀναφέρει ὁ π. Ἀντώνιος Ἀλεβιζόπουλος: *"Ὅποιος συγχέει τό διαλογισμό μέ τήν προσευχή, εἰσάγει ἐξωχριστιανική ἀντίληψη γιά τήν προσευχή καί βγαίνει ἔξω ἀπό τόν πνευματικό χῶρο τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Μετατρέπει τήν προσευχή σέ "τεχνική", πού δραστηριοποιεῖ δῆθεν ἐσωτερικές δυνάμεις μέ αὐτόματες διαδικασίες, πού σέ τελική φάση δέν βρίσκονται σέ σχέση ἤ σέ ἀναφορά μέ τό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ"* (7).

Ἡ **Πανελλήνια Ἕνωση Γονέων γιά τήν προστασία τοῦ Ἑλληνορθόδοξου πολιτισμοῦ, τῆς οἰκογένειας καί τοῦ ἀτόμου** ἔστειλε ἔγγραφα διαμαρτυρίας τό διδακτικό ἔτος 2018, γιά τόν συγκεκριμένο θεματικό ἄξονα, στά ὑπουργεῖα ὑγείας καί παιδείας γνωστοποιώντας ὅλα τά κακῶς κείμενα. Μετά ἀπό αὐτή τήν ἀλληλογραφία ἔγινε ἀπό ὅ,τι μάθαμε ἐρώτημα ἀπό τό ὑπουργεῖο παιδείας γιά τά θέματα αὐτά, πρός στήν Ἱερά Σύνοδο, ἡ ὁποία βεβαίωσε τό ὑπουργεῖο ὅτι συμφωνεῖ μέ τά γραφόμενα τῆς ΠΕΓ.

Ὅλες αὐτές οἱ ἐνέργειες δέν φάνηκε δυστυχῶς νά ἔχουν ἀκόμα κάποιο ἀποτέλεσμα. Οἱ ἀντιδράσεις καθώς καί ἡ ἐνημέρωση τοῦ κόσμου θά πρέπει νά συνεχίζονται γιά τό καλό τῶν παιδιῶν μας.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

1) Πρωτοπρ. Κυριακοῦ Τσουροῦ «ἀποκρυφισμός καί Ν. Ἐποχή»

www.ecclesia.gr › commitees › heresies › library › kyriakos_apokryfos

2) ΑΠΟΚΡΥΦΙΣΜΟΣ, ΓΚΟΥΡΟΥΙΣΜΟΣ, «ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ» Ἀντωνίου Γ. Ἀλεβιζοπούλου Δρ. Φιλοσοφίας

3) Μάθημα Θρησκευτικῶν ἤ νεοεποχήτικη Ἀγωγή : πρωτοπρεσβύτερου Ἰωάννη Φωτόπουλου

4) Ἔνσταση γονέων γιά ἐπικίνδυνες πρακτικές βουδιστικοῦ διαλογσμοῦ (mindfulness) στά δημοτικά σχολεῖα ἀπό τήν ΠΕΓ

5) 1.Ἀξιολόγηση τῆς ἀπάντησης τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας (Υ.Υ.) καί τοῦ Ἰνστιτούτου Ὑγείας τοῦ Παιδιοῦ (ΙΥΠ) γιά τήν 1η παρέμβαση "Η ΠΥΞΙΔΑ ΤΟΥ ΕΑΥΤΟΥ ΜΟΥ" (ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ Γ',Δ',Ε΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ-MINDFULNESS)"τοῦ θεματικοῦ ἄξονα "ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΕΦΗΒΟΥ" 2. Ἀξιολόγηση τῆς 3ης παρέμβασης "ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΧΑΛΑΡΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΟΥ ΣΤΡΕΣ"του θεματικοῦ ἄξονα "ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΕΦΗΒΟΥ" 3. Αἴτημα ἀπόσυρσης ὅλου τοῦ θεματικοῦ ἄξονα "ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΕΦΗΒΟΥ" ἀπό τήν ΠΕΓ

6) ἀπό τό βιβλίο ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ-ΑΥΤΟΠΡΑΓΜΑΤΩΣΗ-ΣΩΤΗΡΙΑ, ἔκδ. Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νικοπόλεως, 1991 τοῦ π. Ἀντωνίου Ἀλεβιζοπούλου

7) Ἀπόσπασμα ἀπό τό βιβλίο τοῦ π. Ἀντωνίου Ἀλεβιζοπούλου "Διαλογισμός ἤ Προσευχή;", Ἐκδόσεις Διάλογος

(Πηγή: orthros.eu)